

SZÉKELY JÁNOS

szombathelyi püspök és a Boldog Ceferino Intézet

*Egy kenyér, egy test vagyunk;
Az Eucharisztia megélése a cigánypasztorációban,
a legszegényebbek között*

I. KÖSZÖNTŐ

Székely János püspök, az MKPK Roma Pasztorációs Bizottság
és a Caritas in Veritate Bizottság elnökének gondolatai

Nagyon nagy szeretettel köszöntök mindenkit, püspök atyákat, pap-
testvéreket, szerzeteseket és szerzetesnőket, minden kedves résztvevőt!

Különleges szeretettel köszöntöm a cigány testvéreimet a romák ősi,
Indiából hozott nyelven: T’aven baxtale! O Sunto Del deltume zor, baxt,
satispe! Te zhutil vi tumara familia o Sunto Del, thai e Sunto Maria!

Szent VI. Pál pápa mondta 1965-ben, a romák első nagy római zárán-
doklatán Pomeziában: „*Ti nem valahol a periférián vagytok. Ti az egyház
szívében vagytok!*” A mai napon az Eucharisztikus Kongresszusok törté-
netében először, cigány nyelven énekeltük a szentmise állandó részeit.
Átéltük, hogy a cigány testvérek Isten szívében vannak.

A Biblia arra tanít minket, hogy Isten minden embert végtelenül sze-
ret, de különösen is szereti a szegényt, a szenvedőt, különösen is közel
van a megvetetthez, a bajban levőhöz, a gyöngéhez, ahhoz, aki hozzá
kiált. Ugyanezzel a lelkülettel fordul nagyon sok keresztény évszázadok
óta a romák felé, akik ugyanezzel a szeretettel fordultak cigány testvé-
reink felé. Már a 16–17. században sok pap és szerzetes rengeteget tett a
romákért, mint Pedro León vagy Pedro Catalayud Spanyolországban,
vagy a későbbi időkben Lucie Peter asszony, aki Toulonban egy vasúti
kocsiban létesített iskolát. Itt 40 éven át, egyedüli tanárként oktatta a ro-
ma gyerekeket. Emlékezzünk a magyar kezdeményezésekre is: Szatmá-
ron a ferencesekre, akik a 19. század közepén szintén iskolát hoztak létre

roma fiatalok számára. Farkas Ferdinánd pedig Érsekújváron ipari tanulóknak, tanoncoknak szervezett iskolát.

A romák Európa legnagyobb etnikai kisebbsége. Az Európai Unió határain belül kb. 13 millió roma, cigány, jenish, manush, szinti, káló él – különböző elnevezéssel, de egyetlen, Indiába visszanyúló gyökérrel. Kb. ezer éve keltek útra Indiából, sok rettenetes üldözéssel mentek keresztül, és haza nélkül, igen gyakran óriási szegénységben élnek társadalmaink peremén a mai napig. Haza nélkül, egy anyaország oltalma nélkül, gyakran a társadalom kivetettjeként.

Magyarország lakosságának kb. 8%-a roma. Az utóbbi 50-60 évben ezek a roma közösségek a többségi társadalom segítségével óriási utat tettek meg. Mára a magyarországi roma gyerekek kb. 91%-a elvégzi az általános iskola nyolc osztályát, és a felsőoktatásban részt vevő hallgatók 2-3%-a is roma fiatal. A romák foglalkoztatottsága is nagyban növekedett az utóbbi tíz évben.

A romák felemelkedésének három oszlopa van: az oktatás, a munkahelyteremtés és a szív. Ez utóbbiban tud egyházunk a legtöbbet segíteni: megtölteni hittel, reménnyel, nagylelkűséggel, tüsszel.

Egyszer a kisfiú megkérdezett egy papot: „Atya, mit vétettem, hogy az Isten engem cigánynak teremtett?” Úgy érezte, hogy cigánysága átok, egy letörölhetetlen „C” betű, amelyet nem tud a homlokáról eltüntetni. Ha egy ember rádöbben arra, hogy cigánysága nem átok, hanem áldás, hogy ő is Isten gyermeke, Isten remekműve, éppúgy, mint bárki más; hogy Krisztus érte is meghalt a kereszten, ő is Isten gyermeke és minden ember testvére, akkor egész élete gyökeresen átalakul. Megváltozik a családjához, munkájához, tanuláshoz való viszonya. Akár szenvedélybetegségektől szabadul, forradalmian megújul az egész élete.

A magyar cigánypasztoráció egyik nagy úttörője Sója Miklós (1912–1996) görögkatolikus atya volt, aki 40 éven át Hodászon segítette a romákat a putrik világából az emberibb, krisztusibb élet felé. Tanított írni-olvasni, énekelni és Istent dicsérni. Tanított emberségre, önbizalomra és Istenbe vetett hitre, szeretetre. Atyjuk és királyuk volt, akit rajongva szerettek.

Én Érsekvadkertben ismerkedtem meg a cigány testvérek életével, nehézségeivel, kincseivel. Megdöbbenett az az óriási szakadék, amely a romák és a nem romák között volt. Úgy éreztem, hogy híddá kell lennem,

hogy be kell lépnem a legszegényebb otthonokba, az ő pásztorukká is kell válnom. Megtanultam gitáron eljátszani a cigány himnuszt, amelyet tőlem tanultak meg. Szép lassan eljöttek a hittanórára, majd kirándulások is szerveztünk nekik. Nagy ünnep volt, ahogy a cigánysoron fogadtak, és utána rendszeressé vált jelenlétük a plébánián is. Rengeteg szeretetet, örömteli pillanatot kaptam cigány testvéreimtől. Sok-sok cigány ember élete megújulásának tanúja lehettem.

A romák nem elsősorban probléma, hanem óriási lehetőség mindannyiunk számára. Családszeretetük, mély istenhitük, ünnepelni tudásuk, érzelemgazdagságuk, nagy zenei tehetségük hatalmas ajándék a magyar nemzet, Európa, a világ számára.

A katolikus egyház rengeteg módon próbál ebben tenni: 95 közösségi házzal és tanodával, roma szakkollégiumok segítségével, egyházi iskolákban, lelkipásztori munkatársak képzésével. Fontos, hogy roma emberektől, közösségi vezetőktől is hallhassák a családok az evangélium örömhírét.

Az Eucharisztia egy kenyérré, egy testté akar tenni minket Krisztusban. A most következő bő egy óra tanúságtételeiben csodáljuk meg, hogyan történik meg ez a csoda újra meg újra keresztyén közösségeinkben, hogyan tesz minket, romákat és nem romákat a közös hit és szeretet, a Krisztustól kapott egy Kenyér misztériuma egyetlen családdá!

II. BESZÁMOLÓK, TANÚSÁGTÉTELEK

1. Katolikus tanodák – nyitott házak

Gyurka Zsolt, az Egyházi Szociálpedagógiai Hálózat elnöke

Naponta mintegy 1500 gyermek jár tanodába és nyitott házakba az ország majd' 100 helyszínén.

Magyarországon a tanodák a '90-es évek végén a 2000-es évek elején alakultak, kezdték meg a működésüket. Az első között lehet megemlíteni Bányterenyét, Józsefváros, Esztergom vagy Alsószentmárton tanodáit. Létrejövetelük oka, hogy segítsék a hátrányos helyzetűek iskolai lemorzsolódásának megakadályozását, és tanulástámogatást nyújtsanak nekik.

Azoknak, akiknek az iskolai élet tele volt kudarccal, mert hatalmas hátránnyal indultak neki.

Kis létszámokkal, szegregált településeken vagy városrészeken alakultak ki a tanodák. Ezek jórészt az észak-magyarországi és kelet-magyarországi területeken összpontosulnak, valamint Baranya megye déli részén, mivel ezeken a területeken élnek a legnagyobb számban hátrányos helyzetű, főként cigány származású emberek, akik otthonaikban kevés tanulási segítséget kapnak.

Az egyházi kötődésű, és/vagy fenntartású helyszíneket az azonos szemlélet és hozzáállás köti össze. Az egyház számára egyfajta misszió is az elesettek, a gyengék támogatása, védelmezése. A vallásos szemlélettel létrejövő terek, a helyi igényeken alapultak.

Legjobban talán Sója Miklós görögkatolikus hodászi parókus szemlélete vált sokak számára természetessé: „Odamenni, ahol emberek vannak és szenvednek. Hiányt szenvednek, hol ruhában, hol élelemben, és ezekkel együtt az önbecsülésükben. Segíteni pedig abban kell, amiben hiányt szenvednek el.”

Ezzel együtt megvalósul a jelenlét mindennapjaikban. Így tudnak hatni egymásra, hiszen ők is legalább olyan mértékben alakítják az ott dolgozókat, mint ők a rájuk bízottakat. Megérteni egymást, megismerni egymást, együtt cselekedni, aminek a végeredménye, hogy megszeretjük egymást. Ebben a kialakult szeretetközösségben lehet aztán segíteni például a matematika házi feladatban is.

Valójában korábban is voltak, sok helyen működtek ilyen intézmények („katolikus közösségi terek”). Az első ilyen közösségi helyszínek a helyi igényekre reagálva alakultak meg, jellemzően egy helyben élő plébános, szerzetes vagy világi személy (aki maga is vallásos) ösztönzésére.

Elsőként talán a gilvánfai helyszínt nevezték Nyitott Háznak. Az elnevezés utal arra, hogy mindenkit várnak, és mindenkinek próbálnak segíteni válogatás nélkül. Vagy éppen „csak” játszhatnak egy jót. Alapszemléletté vált a „*Jelen lenni köztük*” felfogás, hiszen foglalkozni, nevelni, hatni valakire csak akkor lehet, ha jelen van.

A Nyitott Ház elnevezést kezdetben az Egyházi Szociálpedagógiai Hálózat¹ (ESZPH) tanodái, közösségi házai vették át. Később ezt a Sója Miklós Nyitott Ház Szövetség a nevében is átvette. Ebben a szervezetben közel 40 szervezet vesz részt, amelyek sok tekintetben különböz-

nek egymástól, de a Sója Miklós által képviselt látásmódot mindegyik vallja.

A Nyitott Ház az alábbi három nyitvatartási formát foglalja magában, amelyek egyben a működési típusukat is meghatározzák:

1. közösségi ház;
2. játszóház;
3. tanoda.

Bárhol is jöttek létre, mindig a helyi igények, szükségek és egyben a lehetőségek határozták meg őket. Mert ahol például a jogszabályoknak megfelelően nincs legalább húsz iskolás korú gyermek, ott tanoda nem, de közösségi ház vagy játszóház működhet. De mindegyik egységesen Sója Miklós örökségét viszi tovább.

Ezekben a terekben aztán helyet kapnak olyan funkciók is, mint például jogsegélyszolgálat; ingyenkonyha; élelmiszer vagy ruha adományozás; tanulástámogatás iskoláskorúak számára; családi programok; és nem utolsósorban hitéleti programok és nevelés.

Tehát kiemelten fontos cél a közösségépítés és Isten szeretetének közvetítése.

Nehezen összeszámolható adat, hogy ma Magyarországon egészen pontosan hány Nyitott Ház működik. Összeszámolásukat a Boldog Ceferino Intézet kísérelte meg. Ráadásul – a kevés idő miatt – nem sikerült kellően felkutatni a nem katolikus, de egyházi kötődésű közösségi tereket. Mindezeket egybevéve ma Magyarországon közel lehet a százhoz a katolikus kötődésű házak, terek száma.

Jellemzően még a református és az evangélikus egyházak működtetnek valamilyen formájú „nyitott házakat”. Elmondható, hogy értékrendjeik azonosak.

Különleges kezdeményezés a Tanodák Éjszakája² elnevezésű program. A tény, hogy a nem egyházi tanodák is beszálltak, fontos kapocs, híd lehet a vallásos szemlélettel és a nem kimondottan vallásos szemlélettel működő szervezetek, intézmények között.

A Tanodák Éjszakája az ESZPH által szervezett program, amely tanodákat és nyitott házakat ünneplő esemény, amelyben nem csak egyházi szervezetek intézményei vesznek részt évről évre. Ez az esemény a hátrányos helyzetűekre való figyelemfelhívásra hivatott létrejönni. Arra, hogy az ilyen gyermekek, semmiben nem különböznek társaiktól. Figyelem-

felhívó a szegény sorsúakra, és egyszerre ünneplő, hogy vannak ezek a terek, ahol megélhetik azt, hogy fontosak, értékesek és gyerekként lehetnek ott a mindennapokban.

Ez az esemény remélhetőleg közelebb hozza a vallásosokat és nem vallásosokat, hiszen a gyermekek szeretete azonos, a hozzájuk vezető utak pedig eltérőek lehetnek.

2. A szolgáló szeretet csodája Komlón

Tamás Gyuláné Anikó tanúságtételében vall arról az útról és a közösségi élet csodájáról, amelyet ő nem cigány származásúként megélt a rászorulóknak között.

Anikó: Életem és szolgálatom összefonódik a komlói keresztény közösséggel, amelynek történetében immár több mint 30 éve új fejezet kezdődött Bors László és Farkas Béla atyák szolgálata alatt. Abban az időben 12 önkéntes hitoktató is tanította a gyermekeket a plébánián. Általános iskolások, középiskolások közössége hetente találkozott és jött örömmel. A felnőttek bibliaórákra jártak. Ifjúsági találkozók, kirándulások, zarándokutak, táborok – sokféle program adott életet a közösségnek. Így növekedtünk ismeretben, szeretetben, közösségben, élni tudásban. Így gazdagodtunk, fejlődtünk, alakultunk.

Plébános atyánk egy szeptemberi délután, a hitoktatók értekezletén kérdéssel fordult hozzánk: Ki menne szívesen cigánygyermeket hitoktatni? Mindenki gondolkodott. A másként feltett kérdésre is gondolatokba merülve ültünk. Harmadszorra szólaltam meg. És szombaton már plébános atyával mentem az erdei lakótelepre. Az ott élők gyermekeit Bors László atya keresztelte. Nagy örömmel fogadták. Egy hároméves kisgyermekkel történt „találkozásomat” látva a felnőttek azonnal befogadtak. Ekkor még egy iparvállalatnál gazdasági igazgatóhelyettesként dolgoztam. Szombaton már egyedül mentem a gyermekekhez.

Szépen megindult a telepen a barátkozás, ismerkedés, szerető elfogadás. Hamarosan a vágy is a gyermekek családjainak megismerésére. Hogyan is látogathatnám sorra őket? Hogyan is segíthetnénk nehéz helyzetükön? Egy kockás füzettel, tollal a kezemben kopogtattam be hozzájuk és kérdeztem meg, megengedik-e, hogy méretet vegyek róluk, hogy ruhát

hozhassunk nekik. Örömmel álltak elé, és vidáman méregettem őket a szememmel is.

Ekkor és így indult Komlón a Karitás 1988 őszén.

Évről évre lett szebb körülöttünk, bennünk az élet. Sok öröm, sok nehezség, fájdalom, sok lehetőség keresztény életünkben.

Bennem is érlelődött az elköteleződés iránti vágy. 1993 decemberében, korengedményes nyugdíjjal új életszakasz kezdődött számomra. Ezután több időm jutott a plébániai irodai szolgálatra, a sekrestyési feladatok ellátására. Ezután is jöttek a fiatalok, köztük az ekkor már 23 éves lányom is. A bányabezárásokat követően beköltöztették a családokat a városba, a telepen megtörtént a rekultiváció. Ma már erdő borítja azt a területet. Plébános atya nem engedte el kezünket, felkerestük Lankó József atyát, tartottuk a kapcsolatot és közös tábor is szervezett velünk.

Német testvérvárosi kapcsolatot alakítottunk ki, amely a mai napig tart. Holland segítséggel építkezések kezdődtek. Nappali melegedő, épületek felújítása, hajléktalan fürdő, közösségi ház készült, rendszeresen osztunk adományokat és élelmiszert. Alapítványt hoztunk létre, mivel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére óvodaalapításba fogott a plébánia. 2000. szeptember 4-én megnyithatta kapuit a Boldog Ceferinóról elnevezett katolikus óvodánk, amely ugyan két éve önkormányzati fenntartásba került, a kapcsolat a gyermekekkel és szülőkkel nem változott.

A karitás csoport naponta nyolc órában jelen van városunk és a környező falvak nehéz helyzetben élő családjai részére. Ezzel a boldog élettel élek, csak előre tekintek. Ez jelenti számomra az életet ma is. A Szociális Testvérek Társasága kültagjaként pedig olyan biztos úton járok, amiért naponta hálát tudok adni.

Felsorolhatatlan a keresztény ember számára, ki mindenkiért tud hálát adni: szüleikért, tanítóikért, tanáraiért, a papokért, a püspökökért, keresztény testvéreiért és minden embertestvéreért.

3. Szerzetesrendek és szakképzés a cigánypasztorációban

Hazánkban mintegy 15 szerzetesrend foglalkozik cigánypasztorációval, amelyek karizmáiknak megfelelően állandó jelenléte tudnak megvalósí-

tani a helyszíneken. Különleges terület a szakképzés, amelynek egyik kiemelkedő intézménye a szalézi Don Bosco Iskola Kazincbarcikán.³

A színpadi jelenetben röviden bemutatják az iskola szakképzési területeit és a bátorító, támogató légkört, ahol „mindig van még egy esély”.

A szegény lány bejön a színpadra, fázik, éhes, rosszul van. Összeesik. Odamegy a pap és megnézi, hogy van. Előveszi a telefonját, és hívja a Don Bosco Iskolát. A színpadra belép a szociális gondozó, aki megméri a lány vérnyomását, és ad neki egy pohár vizet. Megjelenik egy pék, aki péksüteményt ad a lánynak. Majd megjelenik egy varrólány, aki ruhát ad rá. Aztán, miután a fodrász megcsinálja a haját, belép a könyvkötő/nyomdász, aki egy Bibliát ad a lány kezébe. A két hegesztő fiú pajzzsal a kezében, a kőműves fiú kalapáccsal és a két központifűtés-szerelő gyerek csövel a kezében a lány és a színpadon lévő diákok háta mögött felépítik a Don Bosco Házat.

A diákok egymás mellé állnak, és közismert dalokkal bemutatják iskolánkat. Mindenki mond egy mondatot és együtt énekelnek.

4. A Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat bemutatkozása

Jelenleg tizenegy roma szakkollégium működik hazánkban, amelyekben már több mint 400 hallgató szerzett diplomát, és jelenleg is mintegy 340 hallgató tanul a hátrányos helyzetű hallgatók közösségi és egyéni támogatást kapnak tanulmányaikban, rendszeresen végeznek közösségi feladatokat, életre szóló kapcsolati hálót kapnak ezekben az intézményekben.

Hazánkban a kilenc keresztény fenntartású roma szakkollégiumról⁴ szól Posváncz József, egykori hallgató:

A jövő mindig a jelenben élők felelőssége. Túl kell látni a ma határain, fokozatosan kell tágítani a jelen korlátait, és mindeközben nem szabad szem elől téveszteni a történelmi hagyományokat, a nemzeti és nemzetiségi öntudatot.

Ezen gondolatok mentén elindulva 2011-ben a négy történelmi egyház – evangélikus, református, katolikus és görögkatolikus – vezetői egy-egy roma szakkollégium alapításával kezdeményezték a napjainkra 11 intézmény működését felölelő hálózat megszervezését. Jelenleg kilenc szakkollégium egyházi, míg kettő egyetemi fenntartású. A szakkollé-

giumok a fővárosban és vidéki felsőoktatási centrumokban szerveződtek meg.

A roma szakkollégiumok különleges és egyedülálló felsőoktatási tehetséggondozó műhelyek. Céljuk, hogy a perifériális társadalmi környezetből a felsőoktatásba érkező roma származású vagy hátrányos helyzetű hallgatókat diplomához segítsék, lemorzsolódásukat megakadályozzák. A magyarországi roma szakkollégiumoknak jelenleg több mint 300 egyetemi hallgató tagja van, és a működés elmúlt tíz évében több mint 400-an szereztek diplomát a legkülönbözőbb felsőoktatási szakokon.

A működés alapvető követelményei olyan program megfogalmazását írják elő, amely nagy hangsúlyt helyez a felsőoktatási lemorzsolódás megelőzésére, a cigány–magyar kettős identitás megerősítésére, tagjai személyes és szakmai fejlődésére, a tudományos életben való részvételre. A szakkollégiumok tagságában a roma származású hallgatók arányának el kell érnie a minimum 60%-ot.

A roma szakkollégiumoknak a felsőoktatási karrierút egyengetése mellett fontos célja, hogy a magyarországi cigány kultúrák fennmaradását, sokszínűségének megőrzését előmozdítsa.

Társadalmi „problémákra” kizárólag társadalmi válasz lehet megoldás, éppen ezért működhet a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat, ezért lehet eredményes és példaértékű a világ bármely nemzete számára.

A KRSZH eredményei nem kifejezhetők számokkal, statisztikai adatok felsorakoztatásával, annál sokkal többet jelentenek! Sorsok, életek, családok és közösségek együttes felelősségvállalását, befektetését a jövőbe!

5. Bűvészlélek – Jáki Tamás tanúságtétele

Köszöntök mindenkit! Jáki Tamás vagyok.

Arra kértek fel, hogy pár szóban beszéljek magamról. Igazából bűvész akartam lenni, így arra gondoltam, hogy egy trükk kapcsán mutatom be, hogyan is van a Jóisten jelen az életemben.

Mikor egyetemre jelentkeztem, erősen vacilláltam, hogy mi az én személyes hivatásom. Talán egyházi pályára hív Isten, hogy jobban elkötelezzem magam Őmellette?!

Mivel jó voltam biológiából, és szerettem volna sok pénzt keresni, orvosi képzésre merészkedtem jelentkezni, és úgy alakult, hogy felvettek.

Megkezdtem nagy tervekkel az életet, átköltöztem innen Pestről Szegedre, és ott valami történt. Jöjjön a bűvésztrükk, amit ígértem. Ez a kendő az életemet szimbolizálja. Szegedre kerülve azt tapasztaltam meg, hogy nagyon szilárdan tartottam magam az elveimhez, a terveimhez: sok pénz, munka valami menő, gazdag kórházban, mellette másodállásként bűvész leszek. És azt vettem észre, hogy nem találok a helyem. Nem találok azt, amire azt mondhatnám: ezért van az életem. Nem találtam az életem. *[A kendő eltűnik.]*

Nagyon ritkán sírok, az elmúlt öt évben talán, ha kétszer tudtam sírni igazán, akkor mondok igazat. És ebből az egyik azon a hajnalon volt, amikor Budapestről Szegedre utaztam a roma kollégiumba felvételizni. Már három másik szakkollégium miatt megtettem ezt az oda-vissza öt-órás vonatutat, de egyikbe sem vettek fel. Nagyon úgy éreztem, nem ér ennyit az egész egyetem dolog. Én jó bűvész lennék bármikor... Minek szenvedek? És azért tudtam sírásban kitörni, mert a kalauz nagyon megalázóan beszélt velem (hiányolta az egyetemi diákigazolványomat, pedig épp az érettségim voltam csak túl).

Ez volt életem mélypontja: a felvételi napja a Keresztény Roma Szakkollégiumba.

Valahogy ma már érzem a Gondviselő szándékát, miszerint a többi kollégium nem tudott elindítani bennem olyan dolgokat, amelyeneket a roma kollégiumba kerülve igen hamar éreztem. Megkezdődött bennem egy változás: láttam olyan élethelyzeteket és tanultam olyan társadalmi problémákról, amelyek erősen megalapozzák Magyarország helyzetét 30 év múlva. A 15 év alatti korosztály hazánkban többségében roma nemzetiségű, és a roma nemzetiségűek között a szegénység és a hátrányos helyzet magasan reprezentált.

A többségi társadalom a cigánysággal kapcsolatban problémákat lát. Én azonban a szakkollégium hatására jelentkeztem egy kisebbségpolitikai képzésre, ahol nagyon sok elméleti tudást elsajátíthattam az integrációról, felzárkózásról, hátránykompenzációról, szociális kérdésekről.

Nem akartam elhinni, amiket ott tanultunk. Így telefont ragadtam, és felhívtam egy ruhaüzletet egy álláshirdetés miatt. Kétszer hívtam őket. Először úgy mutatkoztam be, mint Kolompár Rikárdó. Azt mondták, épp

betelt az állás. Pár nap múlva Jáki Tamásként is érdeklődtem telefonon az állás iránt. Behívtak interjúra.

De ez csak egy példa a sokból, amit tapasztaltam. Jártam leszakadó településeken, tanodákban, és most már úgy gondolom, *szemben* a szakkollégium előtti kényelemközpontú és részben (szégyellem így mondani, de) előítéletes gondolkodással, most már úgy gondolom, hogy mi, emberek mind egyformák vagyunk, egyformán fontosak és értékesek, mivel életünk Isten ajándéka. Egy Reményteli Országban Mindenki Ajándék (R. O. M. A.).

Rengeteg lehetőségünk van arra, hogy ezt jól használjuk fel: tegyünk egymásért, segítsünk annak, akinek tudunk. Jézus szavait idézve: „*szeressétek egymást, amint én szerettelek benneteket*”.⁵ Ha élünk ezzel a lehetőséggel, nincs akadálya a boldogságnak. Ez azonban egyedül nem megvalósítható, kell, hogy közösségben éljünk. Tegyünk meg közösségeinkért mindent, ami tőlünk telik!

Tanulmányaimhoz békés és vidám társakra leltem a szakkollégiumban. A beszédem után Hegedűs Józsi, egykori szobatársam fog egy dallal megajándékozni minket. Nagyon megtisztelve érzem magam, hogy egy ilyen tehetséges művész szobatársa lehettem, sőt az ő meglátásai is sokat segítettek nyitnom a világ és a kisebbségpolitika irányába.

A szakkollégium segít fejlődnöm mind testi (sport), mind tanulmányi, mind közösségi, mind lelki területen. Rengeteg szakmai támogatást kapok: gondolok itt a nyelvtanulásra, a műhelyfoglalkozásokra, a kulturális programokra (színház, roma szakest, közéleti kurzus). A személyes tapasztalatok bővítik ismereteimet arról a számomra fontos nemzetiségről, akikkel együtt talán léphetünk egyről a kettőre. Ez csak együtt sikerülhet. Cigányoknak és nem cigányoknak szeretetben kell közösséget alkotniuk, hogy ne problémákat, hanem örömeket találjunk.

A szakkollégiumban egy kortárs hírességtől szoktam idézni, és úgy gondolom, ebben benne van a cél: „*A lényeg a szeretet. Élvezd*” (P. M.).

Hálás vagyok a kollégium vezetőinek, mentoromnak, lelkészének és a szakkollégistáknak azért, hogy segítenek nekem, hogyha valami nem úgy van, az is úgy legyen (lásd *Brazilok* című film).

És határozottan úgy érzem, nem az iskolai elméletek a fontosak számomra, hanem az, hogy szívem mélyéből segítsen a legkiszolgáltatottabb embereknek, a legkiszolgáltatottabb beteg embereknek. Talán emlé-

keznek még, hogy a beszédem elején említettem hivatásom keresését, és hogy az egyházi elköteleződés talán az én utam. Jelenleg erősen érdeklődöm a Betegápoló Irgalmasrend, egy katolikus férfi szerzetesrend irányába, melynek lelki ajándéka éppen ez a „hospitalitás.” Ez azt jelenti, hogy nálunk a beteg embereket úgy szeretjük a kórházban, mint családtagjainkat, és különösen is a társadalom által kevésbé szeretett csoportok tagjait. Itt a rendnél találtam meg a szakkollégium mentalitásának gyakorlati továbbgondolását: aktívan bekapcsolódni az Egyház esélyegyenlőséget teremtő szolidaritási tevékenységébe.

A rend szimbóluma egy gránátalma kereszttel, amelyet lerajzoltam erre a papírlapra. Azt hiszem, ha közelebről megnézem, épp itt lehet valami [*előkerül a kendő*]: az életem Istennel. Ámen.

*6. Mária oltalma – Tóth István (lelkipásztori munkatárs,
Hódmezővásárhely) tanúságtétele a zarándoklatok erejéről*

A cigányság életében mindig kiemelkedően fontos volt a zarándoklatokon, búcsúkon való részvétel. Különleges kapcsolat fűzi testvéreinket a Szűzanyához is, akihez szívesen járulnak, akármelyik kegyhelyről is legyen szó. Hazánkban Mátraverebély-Szentkúton, Csatkán és Máriapócson tartjuk az éves országos búcsúkat.

Kedves Barátaim!

Nehéz dologra vállalkozom, amikor Isten tervéről, kegyelméről kell beszélnem. A *Titokról*, amely elmondhatatlan, és mégis át- meg átszövi azoknak az életét, akik mernek hitből cselekedni, szeretni, hiszen sokszor nem az alkalmasokat hívja meg erre a „kalandra”, feladatra az Úr, hanem az alkalmatlanokat teszi alkalmassá, hogy megmutassa, ki is valójában Ő, akit Szentnek hívunk.

Amikor az első zarándoklatomra készültem Medjugorjéba, éreztem valami különleges hívást, amelyet nem tudtam frissen megtérként, huszonegy évesen megfogalmazni. Hívást, amely a Szűzanyától eredt. Anynyira vártam az indulás pillanatát, hogy képtelen voltam már napokkal előtte nyugodtan aludni. Nem tudom, mit vártam, és azt sem, hogy mi vár majd ott. Sajnos az indulás napján, szinte a karjaim között halt meg édesapám, hajnalban, első szombaton. Összetörtem, nagyon.

Gondoltam, a legközelebbi alkalommal ismét jelentkezem majd, hiszen egyre erősebben éreztem ezután a hívást... Tizennyolc évet kellett várnom a következő alkalomra, de ekkor már feleségemmel és két gyermekemmel együtt keltünk útra. Annyi pénzünk volt, hogy befizettük az előleget, és kértük a Szűzanyát, segítsen, járjon közben értünk... Minden elrendeződött, hiszen annyi pénzádományt kaptunk nekünk címezve, hogy elindulhattunk. A kegyelmeket, amelyeket ott kaptunk, lehetetlen elmondani, de azt igen, hogy megváltozva, lélekben megerősödve térünk haza. A következő útra meghívottként mentem, közbenjáró imaszolgálat résztvevőjeként. Itt elhatároztuk a szervezővel, hogy a következő utat együtt bonyolítjuk, ki-ki a maga városából indítva egy-egy buszt. Így is történt. Úgy alakult, hogy a két busz utasait egymástól több kilométerre szállásolták el, így ott a helyszínen kellett megszervezni egy busznyi ember teljes zárandoklatát. Néha az Isten kihívás elé állít minket, de minden kegyelmet megad, ami szükséges. Gondoltam, miért ne szervezhetnénk a plébániánkról külön zárandoklatokat? Ám legyen!

Azóta több száz zárandok vett részt az általunk szervezett utakon. Egy egész team, szolgáló csapat imádkozik egy éven keresztül a következő zárandoklatért, zárandokokért. Ezeken az utakon több pap is részt vesz, akik segítenek a lelkigondozásban. Több megtérés, papoknál hivatások megerősödése, lelki, testi gyógyulás történt. Sőt, húsz, harminc, negyven év után gyónnak meg! Mennyi könny, mennyi mosoly, mennyi kiengesztelődés Istennel, családtagokkal, magunkkal...

Mit mondhatnék? Az arcok! Amikor a Szűzanya elkezd imádkozni Isten beleegyezésével egy Lélekért, akkor a szívekben történnek a legnagyobb csodák, hiszen a szív felülkerekedik minden lelki nyomoron, elkezd szeretni, és békességre lel Mária ölében, Mária szívében.

Egy alkalommal a zárandoklat második napján a szálloda előtt várok. Egyszer csak hallottam messziről, hogy valaki hangosan zokog... Messziről láttam, hogy egy fiatal, húsz év körüli hölgy az. Amikor odaért hozzám, döbbenetesen kérdeztem, mi történt, de nem tudott megszólalni, csak egyre jobban zokogott, megállíthatatlanul. Egy kis idő múlva, amikor összeszedte magát, ezt mondta: „Nem akarok innen hazamenni!”

A Szűzanya a világ minden Mária-kegyhelyén otthon van. A szívedben is! Mehetsz Fatimába, Lourdes-ba, Máriapócsra, Márianosztrára, Mátraverebély-Szentkútra – bármelyik helyen megleled őt.

Kedves Barátom!

Nem tudom, honnan érkeztél, legyél püspök, pap, szerzetes vagy laikus. Ez a néhány gondolat talán megerősít abban, hogy érdemes kitartanod, bármennyire is reménytelennek érzed most a helyzetet.

Merj jobban szeretni, kiengesztelődni és vágyakozni Isten kegyelmére! Isten válaszolni fog minden esetben. Várj türelemmel, a kegyelmek már úton vannak feléd!

7. „Megerősödtem Krisztus Urunkban” – Nagy Zoltánné tanúságtétele

A nevem Nagy Zoltánné. Nyírkátáról, egy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kistelepülésről érkeztem. Három gyermek édesanyja, három kis unoka nagymamája vagyok. Eddigi életem során mindig Jézus Krisztus útját jártam, kerestem.

Fiam, Nagy Zoltán gyermekkori álma volt, hogy segíthesse a körülötünk élő hátrányos helyzetű gyerekek, családok szociális felzárkózását, és terelje az itt élő embereket a szeretet, Jézus Krisztus útja felé.

Az álom 2016 júniusában valóra vált: megalakult az Együtt Segítsünk Egymáson Megyei Egyesület. Ennek elnöke legidősebb gyermekem, Zoltán lett. Ezzel egy időben megalakult a Pharne cherhaja néptánc csoport. Elindult az életünk egy új út felé. Összetartásunk, szeretetünk, önfeláldozásunk egy új közösséget épített fel.

2018. március 7-én a Jóisten kegyelméből megismerkedhettem Oroszné Obbágy Rita tisztelendő asszonnyal, a máriapócsi cigány búcsún rendezett „Ki mit tud?” vetélkedőn.

Ezen a napon Rita asszony megszólított, hogy nem vennék-e részt a kegyhelyen megrendezett cursillón (lelkigyakorlaton). A válaszom igen volt. Nem tudtam, hogy mit is foglal ez majd magában, de valami mégis egyre közelebb hívott magához. Az ott eltöltött idő megérintett, megéreztem, milyen az, amikor Jézus Krisztus az életlem részévé válik. Béke és boldogság töltött el. Ráébredtem, hogy munkásságunk, amelyet az egyesületben végzünk, Jézus Krisztus akarata, az ő igéit teljesítjük. Az imádság és a templomi liturgia mindennapi életem részévé vált, megerősödtem Krisztus Urunkban.

2019-ben öt munkatársammal egyetemben részt vettünk munkáltatónk, a Boldog Ceferino Intézet által szervezett lelkipásztori képzésen. Az előadók (Szocska Ábel püspök atya, Székely János püspök atya, Orosz István atya, Tóth István és sok más előadó) minden alkalommal megerősítettek minket hitünkben. Céljainkat, munkásságunkat még erősebb elhatározással tudtuk végezni, mert Isten jelenléte még nagyobb erővel munkálkodik bennünk.

Férjem és az én életemben is nagy változásokat hozott, hogy szentségi házasságot kötöttünk Szűz Mária oltalma alatt Máriapócscon. 30 év házasság után megkaptuk a szentségi házasság áldását.

Erőfeszítésünk meghozta gyümölcsét: közösségi életünket új alapokra fektettük. Sikeresen megépült a hátrányos helyzetű családoknak az egyesület szociális mosodája, valamint a fürdő helységei, ami a szegény családok számára nagy előrelépést jelentett. Szülői házamat annak szolgálatára adtam, hogy beérkező adományainkat itt helyezzük el, és hétfőtől péntekig, reggel 8-tól délután 3-ig kiosszuk a rászoruló családoknak ingyenesen, igényeik szerint.

Közösségi házunkban a gyerekek tanulnak hangszereken játszani, rajzolni, kézműves foglalkozásokat tartunk, sokat mozognak, fociznak. Heti egy alkalommal ellátogat hozzánk Magyar László helyi parókus, és bibliaórárt tart a gyerekeknek és felnőtteknek.

Vasárnaponként a közösség felnőtt- és gyerekcsoportja egyaránt részt vesz a vasárnapi liturgián. Erősítve egymást hitünkben kérjük a Jó Isten kegyelmét, áldását mindennapjainkra és munkásságunkra, hogy a ránk bízott feladatokat az ő akarata szerint tudjuk teljesíteni.

Szeretném megköszönni a lehetőséget, hogy itt lehetünk, és hogy hitünket erősítve meghívtak minket.

8. „Álmom az Isten” – Orsos Zoltán celldömölki plébános tanúságtétele

Orsos Zoltánnak hívnak. Egy putriban születtem. Gyermekkoromban gyakran álmodoztam egy szebb és jobb életről. Úgy éreztem, minket nem szeret Isten, mert másoknak mindenük megvan, de nekünk semmink nincs, és boldogtalanok vagyunk.

Kiskoromban sok negatív hatás ért. Láttam verekedést, alkoholizmust, erőszakot, nélkülöztünk és éhezünk. Egy este, mikor nővéremet megerősakolták, letépett ruhában jött haza. Forgott velem a világ, és elhatároztam, hogy bosszút fogok állni. Azokat, akik ezt a mocskos bűnt elkövették, börtönbe juttatom. Ezért elkezdtem tanulni. A bosszú éltetett, ezzel keltem, ezzel feküdtem.

Középiskolában, az érettségi előtt, egy karmelita pap ellátogatott hozzánk, és a pályaválasztásról beszélt nekünk. Azt mondta, hogy a pályaválasztás nem kívánságműsor, hanem Istent kérdezzük meg, mit akar tőlünk! Beszéde végén odajött hozzám, megkérdezte a nevem, és azt mondta: „Délután gyere át, szeretnék valamit mutatni!” Átmentem a templomba, és megkérdezte, miért van bennem akkora gyűlölet. Ekkor elmeséltem a történetemet, az atya pedig Isten irgalmáról kezdett el nekem beszélni. Hosszas beszélgetés után úgy jöttem el tőle, hogy Isten elvette szívemből a bosszút. Éreztem, hogy más tervei vannak velem.

Ebben a pillanatban már nem volt számomra elérhetetlen. Tudtam, hogy mindvégig velem volt. Megértettem, hogy azért volt olyan nehéz az utam, hogy majd papként adni tudjak az éhező lelkeknek.

Most pedig újabb útra hív az Isten: alig egy éve kezdtem el tréneri segítséggel testépítéssel foglalkozni. Egy éve úgy éreztem, tarthatatlan a stressz, a türelmetlenség és a korai egészségügyi panaszok, a depresszió. Most, hogy le is fogytam, a gyerekek is örömmel csatlakoznak hozzám. Mindeközben érzem, hogy erősíti a hitéletemet a sport. Elmélyedek a mozgásban, ki tudom kapcsolni a külső tényezőket, és az edzés órájában is ott van velem Isten.

Rossz úton jár, aki csak a testet próbálja művelni. A test és a lélek nem választható el egymástól. Tudom, hogy a sport útján is szolgálni tudom az „éhező lelkeket”. Hálát adok az Úrnak, hogy az egykori kis félénk focistából másokat támogató lelki vezető lett.

9. „Hazataláltunk az Egyházba!” – Máté Károly és Enikő tanúságtétele

KARCSI

Máté Károly vagyok, Ózdról jöttem. Hadd kezdjem azzal, hogy a római katolikus egyházba édesanyám vallásossága vezetett. Amikor tehette, el-

járt a nagycsaládtól templomba. Kisebbik gyermekként a templom misztikus hely lett számomra. Elsőáldozó lettem. Boldog, kiváltságos gyereknek éreztem magam! Most újra boldog vagyok, három fiatalember apjaként, akik már önálló életet élnek. Nevelőszülőként pedig két kisfiú apja, nagy örömömré!

De mégis jött a nagybetűs élet! Jöttek a problémák, anyagi gondok, és ezeket egyedül akartam megoldani! Nem ment. Később rájöttem, hogy azért, mert kimaradt a hit, az egyház és Jézus!

20. házassági évfordulónkra nem nagy, baráti, alkoholba fulladt bulit választottunk. Ugyanis megkérdezte a feleségem:

– Elvennél-e még egyszer feleségül?

– Igen! – válaszoltam. És az Úr előtt is kimondtuk az igent.

De ez az „igen” más volt. Éreztük Isten jelenlétét, aki megváltoztatta életünket. Kerestük őt. Egy lelki napon megérintett az Úr, és teljes szívemből-lelkemből megvallottam és befogadtam a Názáreti Jézust!

Ő kiutat mutatott a mindennapok nehézségeiből is. A plébánián önkéntes segítők lettünk a Győztes Bárány Közösségnek. Mély szegénységben, hátrányos helyzetben élő gyerekeket, családokat helyeztünk szívünkbe az Úr. Közösségi alkalmakon, zarándoklatokon, adományosztásokon keresztül megtaláltuk az Isten felé vezető utat! A missziós közösségben a hit által segítünk. Szeretnénk szebbé, jobbá tenni az életüket! A célunk a közösséggel, hogy hitben gazdag, egészséges öntudatú gyerekekből értékes felnőttek váljanak!

Nekem még nincs unokám, de az Úr tudta, hová helyezzen szolgálni: most 35 gyerek kiabálja, hogy Karcsi papó! Nagy segítségünk Ternyák Csaba érsek atya és a Boldog Ceferino Intézet vezetője, Székely János püspök atya és plébánosunk, Mischinger Ferenc atya is.

Az Úr áldását kérem a Föld minden teremtményére! Hiszen azt mondta az Úr: „*Én azért jöttem, hogy életünk legyen és bőségben legyen.*”⁶

ENIKŐ

Valahogy mindig kapcsolatban voltam az Istennel, csak még nem tudatosan. Öt éve, hogy teljesen megnyitottam a szívem, és befogadtam az Urat! Mivel a Bibliáról nem sokat tudtam, először nehéz volt olvasni, és nem is igazán értettem. De a rendszeres tanítás, amit az ózdi Győztes Bá-

rány Közösségben kaptam, meghozta a változást. Isten nem siettet, ő megvár. Nem eröltet, hanem hagyja, hogy megértsd Őt!

Akkor egyszerre akartam mindent. Bepótolni az elveszett éveket. Ezért csak sodródtam az árral. Ma már megélek minden percet, amit Istennel tölthetek.

A hit nagyon sokat segít a mindennapokban. Másképp értékeljük az életet, másképp gondolkodunk, és más döntéseket hozunk, mint öt évvel ezelőtt. Azért beszélek többes számban, mert a férjemmel együtt tértünk meg, egy közösségbe járunk, együtt imádkozunk, együtt dicsőítjük az Urat! És ez egy csodálatos dolog!

Ajándékba kaptuk, hogy legkisebb fiunk, aki Angliában lakik, ott találta meg az Istent, ott hirdeti az evangéliumot. A másik fiunk felesége pedig idehaza, velünk.

Hiszem, hogy egyszer minden ember megismeri a Názáreti Jézus hatalmas kegyelmét és szeretetét. Szeretném egy igével zárni: *„A szívbeli hit ugyanis megigazulásra, a szájjal való megvallás pedig üdvösségre szolgál.”*⁷

Jegyzetek

1. Vö. www.eszph.hu.
2. Vö. www.tanodakejszakaja.hu.
3. Vö. <https://donboscosuli.hu/>.
4. Vö. <https://krszh.hu/>.
5. Jn 15,12.
6. Jn 10,10.
7. Róm 10,10.